

Élő kövek

1 Péter 2.5

RÁKOSCSABA FŐPLÉBÁNIA HAVI LAPJA –XX /1.sz. 2021. Vízöntő hava

© Can Stock Photo - csp26045041

VÍZKERESZT 2. MISZTÉRIUMA: JÉZUS MEGKERESZTELKEDÉSE

Epifánia tartalmához tartozik Krisztus megkeresztelkedése is, amelyben az Atya és a Szentlélek kinyilvánította, hogy Jézus a Krisztus, a Fölkent. Revelációja ez a Szentháromság misztériumának: Jézus feje fölött galamb képében a Szentlélek Úristen a teljes háromszemélyű egy Isten jelenvalósága.

Jézus azért kéri Jánostól a keresztelést, hogy 1. ebben is közösséget vállaljon a bűnbánatra meghívott emberiséggel; 2. hogy példát adjon a bűnbánatra; 3. hogy olyan érdemeket szerezzen alázata által a mennyei Atya előtt, mellyel a keresztvíznek megtisztító erőt képes adni; 4. hogy e pillanatban megdicsőítse őt az égi Atya, s így kinyilvánítsa a Szentháromság titkát; 5. hogy működése kezdetén az Atya ünnepélyes isteni tanúsággal igazolja tanítását: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!*”

SZENTELMÉNYEK A KATOLIKUS EGYHÁZBAN

Minden istentiszteleti jel, amely nem számít a hét szentség közé, *szentelmény*. Amikor a XII. században a szentség fogalmát hét alapvető istentiszteleti jelre korlátozták, a többire a szentelmény kifejezés honosodott meg. Ugyanazon gyökerekből erednek, és koszorúként veszik azokat körül. Részben fölkészítik a hívőket a szentségek gyümölcsöző ünneplésére és vételére világossá téve, hogy a szentségek nem automatikusan ható mágikus eszközök, hanem termékeny módon azokban csak a fölkészült hívő ember részesülhet. Másrészt a szentségek kisugárzó meghosszabbításai a hétköznapiakban. Így érezhető az Oltáriszentség ereje minden étkezésben; az egyház életébe való bevonás válik látható a szentelményekben, mint a kenyér megáldása, a terménymegáldás, az asztali áldás, az étel- és borszentelés. A kereszttség tisztító és megszentelő ereje mindig újra érezhetővé válik a szenteltvíz hívő használata során. A szentelmények azért hatékonyak, mert az egész egyház élete szentségi szerkezetű. Számos szentelmény nincs egyházi hivatalhoz kötve, pl. a szülők is megáldhatják gyermekeiket. A szentségek szentelményekben történő átsugárzása mutatja, hogy Krisztushoz kötődésünk nincs egyes istentiszteleti cselekményekre szűkítve, hanem egész létünket áthatja és alakítja, jelei a konkrét világban jelen lévő Istennek. Típusai: szentelések és áldások, exorcizmusok (ördögűzések), (könyörgő) processziók (körmenetek), istentiszteleti ünnepek, mint a nagycsütörtöki lábmosás vagy a nagypénteki kereszthódolat.

A SZENTEELTVÍZ

Keletkezése. Az a régi világban elterjedt szokás, hogy a vizet vallásos tisztulásra és kiengesztelésre (lustratio) használták, a IV. századtól (először Keleten majd Nyugaton, Galliában) hatott a keresztényekre is. Használatba vétel előtt a pogány templomokat (gyakran sós) vízzel tisztították meg. Így tettek a *donatisták* is azokkal a templomokkal, amelyeket az igazhitűektől vettek el. Megtisztító vizet hintettek szét a házakban, és itták is azt a betegségek és a gonosz lelkek ellen. E célokra imádság és *exorcizmus* által külön is megszentelték.

Vízszentelés. Az alkalomszerű vízszentelésből és lusztrációból fejlődött ki a VIII. században a minden vasárnapi vízszentelés a templomban a hozzáfűződő meghintéssel (aspeges). A meghintés új motívuma volt a keresztség megújítása. Így a mai hívők inkább a megszentelődés kéréseként használják, semmint a gonosz elhárítására. A középkorban egészen ünnepélyesen végezték -legtöbbször a fertőtlenítő és konzerváló só hozzáadásával- (*benedictio maior salis et aquae*) a ház és az állatok védelmére.

Háromkirály-víz. A keleti egyházakban van egy ünnepélyes vízszentelés, a *megasz hagiaszmosz*, a nagy megszentelés (görögül) epifánia éjszakáján lehetőleg folyónál vagy tengernél. Ez a Jordán megáldásából eredt Jézus megkeresztelése emlékére. Már a IV. században Jeruzsálemből indulva széles körben elterjedt keleten. A kereszt vízbemártásával Jézus, a hívők vízbe lépésével a maguk keresztségére emlékeztek. A vízből hazavisznek magánhasználatra. Ennek hasonlóságára alakult ki a *mikrosz hagiaszmosz*, a kis megszentelés minden hónapban. Ekkor is vízbe merítették a keresztet. A késő középkorban nyugaton is elterjedt a vízkereszt vízszentelés, szintén egy kereszt vízbemártásával, amelyet 1890-ben a római Rítuskongregáció betiltott.

A szenteltvíz használatának jelentését csakis a használó élő hite és személyes imádsága adja meg, és benne kifejeződik az egyházzal való igenlő közösség.

A VÍZ VALLÁSI JELENTŐSÉGE

Az ókori ember számára a víz elsősorban a *termékenység forrása* volt. Halott pusztaság, sivatag az, ahol nincs víz. Ezzel szemben a Nílusból támad a gyümölcsökben gazdag Egyiptom, amely Hérodotosz nyomán a Nílus ajándéka; a Tigris és az Eufrátesz öntözi Mezopotámiát (am. folyóköz görögül). A víz a maga túláradó hatalmával azonban *fenyegetés* is lehet az embernek. Az ókori világképben élő egész földet átfogó és ősalapként hordozó világtengert fenyegető hatalomként személyesítik meg. Elsősorban az álló és könnyen megromló víz a démonikus erők helye; használata előtt exorcismust végeznek, majd megáldják. Izrael ezeket a tapasztalatokat a Vörös-tenger fenyegető hullámain való megszabadító átvonulásban összegzi. Már az 1Kor 10,2 a keresztséget látja ebben, az Úr általi átvonulást az új életbe. A régi római keresztvízszentelő ima a keresztség forrásában azt az anyaméhet látja, amelyet az Isten Lelke megtermékenyít, mint kezdetben a vizek mélységeit, hogy abból az anyaszentegyház az embereket az új életre szülje. hasonló elképzelések fűződnek az Eucharishtiában a bor és a víz vegyítéséhez: a romlandó vízben Krisztus halálát látják. Az örmények azért kerülték el a víz borhoz vegyítését, hogy távol tartsanak minden rossz jelet a kehelytől; másfelől a bizánci rítusban forró vizet elegyítenek a szent vérhez áldozás előtt, hogy annak éltető és gyümölcsöző hatását kifejezzék. A gyakorlati életben a víz a megtisztulást szolgálja. A keresztség legrégebbi indoka a bűnök lemosása a keresztvíz által (1Kor 6,11). A kézmosás és a szenteltvíz használata is a bűnöktől való megtisztulás vágyát jelenti. A templomokat és a harangokat is szenteltvízzel hintik és tisztítják meg használatba vételük előtt.

FŐPLÉBÁNIÁNK HIRDETÉSEI

(Évközi 1. vasárnap: Urunk megkeresztelése)

1./ Ma Urunk megkeresztelkedésével véget ér a karácsonyi szentidő és kezdődik az évközi idő első része a farsang, amely idén február 16-áig, húshagyókeddig tart. Jövő vasárnapig bezárólag még énekeljük a karácsonyi ünnepkör énekeit.

2./ Ma de. 9-től szentségimádási óra lesz, amely litániával és áldással ér véget.

3./ Ma tartjuk a januári nagygyűjtést. Kérjük bőkezű adományaitokat templomunk fönntartására.

4./ Szerda Szent Vidor emléknapiján reggel ½ 8-tól fatimai ájtatosság.

MISEINTENCIÓK

Szombat 18 h	+Búzás Ferencné Mária OB. (dec. 21-én temettük)	É
<u>ÉVKÖZI 1. VASÁRNAP: Urunk megkeresztelése; január 10.</u>		
8 h G	+Fekete Jánosné édesanya (52. évf.)	É
9 h H	szentségimádás, litánia	CS
10 h G	+Keresztúri Mária	K
Hétfő 13.45 h	+Bácskai László szórótemetése a Köztemetőben	É
Kedd 11.45 h	Vinkó Ernő Iván temetése a Köztemetőben	É
18 h	Hálaadás 47. házassági évfordulón	É
Szerda 7 h	Élő Veronika (névnapi megemlékezés)	É
7.30 h	Fatimai ájtatosság	CS
Csütörtök 18 h	Beteg Villám József jóbarát gyógyulása	É
Péntek 7 h	Élő Piroska egyháztanács-elnök (névnap) és élő családtagjai	É
Szombat 18 h	Élő Fabien SVD sac. (névnap)	É
<u>ÉVKÖZI 2. VASÁRNAP: Remete Szent Antal; január 17.</u>		
8 h G	+Piroska édesanya (névnap)	É
10 h G	A Földi- és a Bellon-család +tagjai	É

Kiadja a Rákocsabai Főplébánia Bp. XVII. kerület Péceli út 229 Tel: 256-85-32
Megjelenik havonta Felelős kiadó: Galambossy Endre plébános atya
Szerkesztő: rakocsaba.foplebania@gmail.com
rakocsaba.plebania.hu